

دستورالعمل شرایط و ضوابط اختصاصی مراکز غیر دولتی
توابعی خوشی حرفه ای معلولان

(کارگاه آموزشی، تولیدی حمایتی)

ویژه معلولان

(ظرفیت ۵۰ نفر)

۱۴۰۲

به نام خدا

دستورالعمل شرایط و ضوابط اختصاصی مراکز غیر دولتی توانبخشی حرفه ای معلولان (کارگاه آموزشی، تولیدی حمایتی)

مقدمه

در فرآیند آموزش و توانبخشی معلولین رسیدن به استقلال اقتصادی و اجتماعی از اهداف تعریف شده فعالیت های سازمان بهزیستی می باشد. برآیند این فعالیت ها رسیدن به مرحله ای است که کارآموز (فرد دارای معلولیت جویای کار) بتواند با استقلال نسبی در انجام قسمتی از یک حرفه توانایی کسب نموده و توان بالقوه خویش را در راستای تولید یا ارائه خدمت به کار گرفته و به موفقیت دست یابد و بعنوان نیروی مولد و مؤثر اقتصادی نقش خود را در خانواده و جامعه ایفا نماید. پس کارگاه آموزشی، تولیدی حمایتی ویژه انواع افراد دارای معلولیت که امکان حضور مستقیم به بازار کار واقعی را ندارند، مکانی است مناسب برای گذار به محیط واقعی و دستیابی به شغل و یا ثبتیت در شغلی پایدار محسوب می گردد.

در اجرای ماده ۲۶ قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت مصوب ۸۰/۱۱/۲۷ مجلس شورای اسامی که در جزء ۸(بند)ب(پ) (ماده ۵۷) قانون احکام دائمی برنامه های توسعه کشور، مصوب ۹۵/۱۱/۱۰ مجلس شورای اسامی نیز تصریح گردیده است، مسئولیت صدور مجوز برای موارد ۱۳گانه موضوع ماده ۲۶، به عهده سازمان بهزیستی کشور است و نیز به موجب جزء (۸) بند (ب) ماده (۵۷) قانون احکام دائمی برنامه های توسعه کشور (مصطفوی سال ۹۶/۱۱/۱۶ مجلس شورای اسلامی) نیز این سازمان متولی ارائه خدمات حمایتی و توانبخشی به کلیه معلولان و سالمندان نیازمند جامعه و مرجع صدور پروانه تاسیس و فعالیت مراکز توانبخشی می باشد، "این دستور العمل به استناد مواد مندرج در فصل پنجم قانون حمایت از حقوق افراد دارای معلولیت مصوب سال ۱۳۹۷ ، تحت عنوان "کارگاه آموزشی، تولیدی و حمایتی افراد دارای معلولیت" براساس فصل اول، ماده ۱، بند ۸ ؛ تأسیس مراکز حرفه آموزی معلولین، دستورالعمل تاسیس، اداره و انحلال مراکز و موسسات غیردولتی تحت نظرارت سازمان بهزیستی- دفتر توسعه و نظارت بر مراکز و موسسات غیردولتی کمیسیون ماده ۲۶ برای آماده سازی شغلی و گذار موفق، هدایت به سمت جامعه و توانمندسازی اقتصادی فرد دارای معلولیت تدوین گردیده است.

هدف

هدف کلی از تاسیس و فعالیت کارگاه آموزشی، مهارتی و حمایتی افراد دارای معلولیت، ایجاد بستر مناسب به جهت آموزش، کارآموزی و کارورزی در راستای توانمند سازی و کسب آمادگی های لازم برای حضور در شرایط شغل حمایت شده و آمادگی دستیابی به شغل پایدار برای رسیدن به استقلال نسبی اجتماعی و اقتصادی (اعم از خود اشتغالی، مزد بگیری، اشتغال حمایت شده) همراه با کرامت انسانی می باشد. اهداف جزئی تر می توانند حول موارد ذیل تبیین گردند.

- ۱- ارائه آموزش های مهارتی برای دستیابی کسب نسبی استقلال اقتصادی - اجتماعی
- ۲- آماده سازی برای خروج از چرخه خدمات توانبخشی حرفه ای و ورود به سایر خدمات حمایتی ، بصورت اشتغال تمام وقت یا پاره وقت .
۳. انتقال فرد دارای معلولیت آماده به کار به شغل مناسب (حمایتی) است.

- **فرد دارای معلولیت**: شخصی است که با یا بدون تأیید کمیسیون پزشکی توانبخشی ، تعیین نوع و شدت معلولیت سازمان بهزیستی کشور با انواع معلولیت ها در اثر اختلال و آسیب جسمی- حرکتی، حسی (بینائی، شنوائی)، ذهنی، روانی و یا توانم، با محدودیت قابل توجه و مستمر در فعالیت های روزمره زندگی و مشارکت اجتماعی، مواجه می باشد.

در این دستورالعمل کلیه افراد با معلولیت های گوناگون که امکان آموزش های مهارت های تحصیلی و کاری را دارند، بایستی در کارگاه های آموزشی، تولیدی - حمایتی پذیرش و خدمات دریافت می نمایند.

- **مرکز غیردولتی**: به واحدی اطلاق میشود که توسط شخص حقیقی یا حقوقی به منظور ارائه خدمات در راستای اهداف سازمان، مطابق با یکی از فعالیتهای مندرج در بندهای ۱ تا ۱۲ ماده ۲۶ قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت، پس از اخذ موافقت اصولی و پروانه فعالیت از سازمان بهزیستی ایجاد میشود.

- **موسسه غیردولتی**: موسسه ای است که با هدف غیرسیاسی و غیرتجاری پس از دریافت پروانه تاسیس از سوی سازمان بهزیستی برای ارائه خدمت در راستای اهداف سازمان تشکیل شده و بر دو نوع موسسه غیردولتی غیرانتفاعی و موسسه غیردولتی انتفاعی است .

- **صاحب امتیاز**: به شخص حقیقی یا حقوقی ای اطلاق میشود که پس از طی مراحل پیش بینی شده، یک یا چند مجوز صادره از سوی سازمان بهزیستی اعم از پروانه تاسیس و پروانه فعالیت را دریافت و اقدام به تاسیس مرکز یا موسسه غیردولتی می نماید.

- **مسئول فنی**: شخص حقیقی واجد شرایطی است که از طرف صاحب امتیاز (حقیقی یا حقوقی) به بهزیستی استان معرفت می شود و پس از تأیید کمیسیون صدور مجوز استان، برای وی پروانه مسئول فنی صادر می شود تا در مرکز مربوطه مطابق با دستورالعمل تخصصی انجام وظیفه کند.

- **توانبخشی حرفه ای**: توانبخشی حرفه ای به مجموعه ای از خدمات توانبخشی اطلاق می شود که در قالب هدایت و راهنمائی و آموزش های شغلی به فرد دارای معلولیت به منظور آماده سازی برای کسب مهارت های لازم و توانمندی های لازم برای آماده سازی و دستیابی به اشتغال پایدار ارائه می گردد .

فعالیت های توانبخشی حرفه ای با ارزیابی حرفه ای و مشاوره شغلی آغاز می گردد . پس از ارزیابی حرفه ای مشخص می شود که فرد دارای معلولیت قادر به دریافت چه آموزش های مهارتی است، چه علاقه دارد و برای رسیدن به آن بایستی چه مواردی را مورد توجه قرار داد. بایستی برای آنان برنامه ریزی آموزشی انجام شود تا مشکل دستیابی به شغل مناسب آنان مهیا شود .

- **کارگاه آموزشی، تولیدی حمایتی افراد دارای معلولیت**: مرکزی است که توسط شخص حقیقی یا حقوقی با کسب مجوز و نظارت سازمان بهزیستی کشور تأسیس شده و برای همه افراد با شدت معلولیت متوسط، شدید و خیلی شدید، در سن شانزده سال به بالا واجد شرایط حضور اقدام به ارائه آموزش های مهارتی تکمیلی (کارورزی) همراه با تولید نموده تا فرد توانائی های لازم برای دستیابی به شغل و قابلیت اقتصادی را بدست آورد.

تبصره ۱: حضور افراد دارای معلولیت سخت اشتغال که توانائی حضور و داشتن شغل تمام وقت ، پاره وقت را در مرحله نخست نداشته و قادر به انجام بخش و پاره ای از کار و فعالیت محوله هستند، در اولویت پذیرش کارگاه می باشد.

- کارگاه با تاکید بر آموزش توان با تولید و براساس نیازسنگی و بازاریابی برای تولید و عرضه محصولات و یا خدمات با کیفیت برنامه ریزی می شود و فرد دارای معلولیت بصورت کارآموزی، کارورزی روش های یادگیری حرف شغلی را می آموزد.

- کارگاه آموزشی، تولیدی حمایتی، حسب برنامه ریزی متناسب با نیاز بازار، بوم هر منطقه و نیز توان، ظرفیت و علائق کارآموزان نسبت به تشکیل بصورت کلاس های کارگاهی مختلفی می باشد . نوع کارگاه و حرفه انتخابی به کارگروه پذیرش و راهنمائی حرفه ای شهرستان اعلام شود.

- **فرد معلول سخت اشتغال** : به فردی اطلاق می شود که ضمن دارا بودن شرایط عمومی پذیرش حرفه ای، به راحتی قادر به جذب در بازار کار نبوده و براساس تحلیل توان کارکردن (انجام تکلیف و فعالیت) بتواند یک تکلیف و فعالیت را بصورت بخش و پاره کار و یا تمام یک فعالیت را بصورت فردی و گروهی در کارگاه آموزش، تولیدی- حمایتی طی نماید. فرد معلول واجد شرایط از طریق کارگروه پذیرش و راهنمائی حرفه ای شهرستان به کارگاه ها معرفی و پس از پذیرش، بعنوان کارآموزی مشغول خواهد شد.

تبصره ۱ : نظر به اینکه در عرصه تولید، نیروی انسانی آموزش دیده بعنوان سرمایه اصلی محسوب می شود. لذا همه کارآموزان واجد شرایط اعم از افراد با معلولیت های ذهنی، حسی (بینائی و شنیداری)، حرکتی، روانی مزمن، اتیسم، مشروط به دارا بودن شرایط می بایست در کارگاه های آموزشی، تولیدی حمایتی به صورت تفکیک شده یا تلفیقی پذیرش و مشغول به آموزش حین تولید شوند.

تبصره ۲ : نظر به اینکه فرد معلول، با خواست و انگیزه فردی تمایل به حضور در کارگاه را دارد، لذا، شایسته است تا از واژه "کارآموز" و "کارورز" برای وی استفاده گردد.

- **آموزش های شایستگی های شغلی (تابعی)** : به مجموعه ای از مهارت ها اطلاق می شود که برای آموزش و یادگیری حرفه ای معین، دستیابی به شغل و حفظ آن مورد نیاز است. اهم این مهارت ها مشتمل اند بر آموزش حرف شغلی و مهارت های حرفه ای (استاندارد های آموزشی) و تکنیکی می باشد.

- **برنامه آموزشی - تولیدی در کارگاه** : هر کارگاه موظف به ارائه برنامه های آموزشی توأم با کارکردن و تولید است و بعنوان برنامه اصلی در فعالیت های کارگاه آموزشی، مهارتی و حمایتی افراد دارای معلولیت محسوب شده و طی آن فرد کارآموز برای آمادگی دستیابی به شغل مناسب، آموزش های پایه و لازم را دریافت می نماید.

- اهم این آموزش ها برآمده سازی شغلی (مهارت های زندگی، تقویت مهارت های شناختی از جمله حل مشکل ، تصمیم گیری و ...، تقویت مهارت های ارتباط موثر حین کارکرد و مهارت های کسب و کار) و یادگیری آموزش های فنی و مهارتی مورد نیاز حرف تاکید دارد.

- متقاضیان تأسیس کارگاه آموزشی، مهارتی و حمایتی افراد دارای معلولیت بایستی قبل از اخذ موافقت های اصولی نسبت به ارائه چند طرح کسب و کار (B.P)^۱ اولیه خود را به بهزیستی استان و اخذ موافقت ستاد کشور اقدام نماید.

تبصره ۱ : متقاضیان با تجرب متنند قبلی و ارائه طرح های کسب و کار گسترش تر در اولویت پذیرش های جدید می باشند.

- **مفهوم تولید:**

تولید^۲ به معنای فرایند ترکیب ورودی های مختلف از مواد و غیر مواد (نقشه ها، دانش ساخت و ...) با یکدیگر در جهت ساخت چیزی برای مصرف می باشد (خروجی) تعریف می شود. تولید در اصل ساخت یک خروجی، کالا یا خدمت دارای ارزش است که افراد از آن سود می برند.

در تعریف کاربردی در دستورالعمل کارگاه های آموزشی، تولیدی - حمایتی مورد نظر، مفهوم تولید در کارگاه می تواند دو نقش کلیدی داشته باشد، چنانچه مفهوم تولید برای آموزش و یادگیری استفاده شود و مفهوم تولید بعنوان محوری برای یادگیری حرف شغلی محسوب می شود. لذا آموزش توأم با کارکردن در حین تولید ملاک فعالیت آموزشی در کارگاه است.

^۱ Business Plan (B.P)

^۲ Production

در این صورت فرد معلول در دوره های " کارآموزی و کارورزی " حضور یافته و بایستی در طی زمانی معین بتواند آموزش های عملی را یاد بگیرد و به روش های گوناگون به سمت اشتغال هدایت شود و چنانچه فرد دارای معلولیت توان دستیابی به شغل در جامعه را نداشته باشد، بایستی فرد معلول بعنوان " کارورز مستمر " در کارگاه حضور داشته و از شرایط اشتغال حمایت شده برخوردار شود.

- دوره کارآموزی

دوره ای است شش ماهه که با معرفی کارآموز به کارگاه آموزشی تولیدی آغاز شده و کارآموز در این دوره ضمن گذراندن آموزش های مقدماتی برای دستیابی به اشتغال و نیز حضور در کارگاه آموزشی، مهارتی و حمایتی افراد دارای معلولیت آماده می شود.

- دوره کارورزی

در این دوره کارآموز ضمن آشنایی بیشتر با ماهیت کار و نحوه انجام وظایف مربوطه، در مسیر آموزش حرف و فرآیند تولید قرار گرفته و آموزش های تکمیلی تر را در حین آجام کار دریافت می کند (آموزش های توان با کار)^۲ عبارتی فرد کارآموز در دوره کارورزی مهارت های لازم جهت استقلال نسبی در انجام فرآیند کاری را کسب می نماید. سقف مدت زمان حضور در دوره کارورزی ۹۰ ماه بدون محاسبه دوره کارآموزی تعیین می گردد.

- مرحله کارورز مستمر

در این مرحله کارآموز ، مراحل کارآموزی و کارورزی را طی نموده ولی بنابر دلایلی از جمله عدم توانایی برای کارکردن در جامعه، امکان حضور کارآموز به شکل اشتغال حمایت شده را نداشته و می تواند در کارگاه با شرایطی بدون محدودیت زمانی با تائید کارگروه پذیرش و راهنمایی حرفه ای شهرستان حضور داشته و بماند.

- چنانچه شرایط ترخیص مهیا نشود، می بایست با عنوان " کارورز مستمر " در کارگاه حضور خواهد داشت.

تبصره ۱ : موسس می تواند بخشی از فعالیت های کارگاه را بعنوان کسب و کار کوچک و متوسط (SME) با نظارت کارگروه پذیرش و راهنمایی حرفه ای استان - شهرستان، تعیین کند و از افراد دارای معلولیت که توانایی کار در زمینه مشخصی را داشته و دوران کارآموزی و کارورزی را طی نموده اند، بعنوان کارگر دستمزدیگیر بکار گرفته و به شکل استخدام کارفرمایی بصورت تمام وقت، نیمه وقت یا پاره وقت مشغول به کار کند و در قبال کسری کارائی وی (براساس شدت معلولیت) بر طبق مواد ۱۲ و ۱۳ قانون حمایت از حقوق معلولان از مزایای آن منتفع گردد.

- کمیته توانبخشی - کارگروه پذیرش و راهنمایی حرفه ای

کمیته توانبخشی بهزیستی استان با ایجاد " کارگروه پذیرش و راهنمایی حرفه ای " نسبت به ارزیابی حرفه ای در سطح استان و شهرستان فعالیت نموده و محوریت غربالگری افراد دارای معلولیت قابل توانبخشی شغلی و افراد سخت اشتغال و غیر قابل توانبخشی حرفه ای و شغلی را بر عهده دارد.

کارگروه پذیرش و راهنمایی، متشکل از کارکنان تخصصی توان بخشی و مددکاران اجتماعی که در قالب یک تیم اقدام به بررسی وضعیت کارآموزان متقاضی کار، نیازسنگی و اولویت بندی ارائه خدمات حرفه آموزی و آماده سازی شغلی تا رسیدن به شغل را پیگیری و هدایت می کنند.

- مرکز غیردولتی روزانه، آموزشی، حمایتی و توانبخشی بالای ۱۴ سال (مرکز پیش مهارتی و پیش حرفه ای): به مرکزی اطلاق می شود که توسط اشخاص حقیقی و حقوقی با کسب مجوز از حوزه معاونت امور توانبخشی سازمان بهزیستی تاسیس گردیده و مجموعه ای از خدمات آموزشی، توانبخشی را به فرد دارای معلولیت بالای ۱۴ سال که توانایی آموزش های تحصیلی یا مهارت آموزی را ندارند، در راستای حمایت و پرکردن اوقات فراغت و انجام امور روزمره زندگی و در قالب فعالیت های گروهی و بازی و نیز بمنظور کاهش فشارهای روانی و کمک به آرامش خانواده بصورت روزانه ارائه می نماید.

- **مرکز پشتیبانی شغلی**^۴: مرکزی است که با هدف تسهیل شرایط دستیابی به شغل پایدار کارآموزان فعالیت نموده و عنوان مؤسسه مجری در برقراری ارتباط با کارفرما و نظارت بر روند بکارگماری کارآموزان اقدام می نماید. این مرکز با استخدام افرادی تحت عنوان مری شغلی (J.C) مبادرت به ایجاد اشتغال برای کارآموزان می نماید.

- نحوه ادغام و تبدیل شدن به مرکز جامع

۱. کارگاه آموزشی، تولیدی حمایتی افراد دارای معلولیت با مرکز حرفه آموزی می تواند ادغام شود .
۲. کارگاه آموزشی، تولیدی حمایتی افراد دارای معلولیت با مرکز توانبخشی، آموزشی و حمایتی بالای ۱۴ سال (بخش پیش مهارتی و پیش حرفه ای) در صورت دارا بودن شرایط می تواند ادغام و جامع شود.
۳. در شرایط ویژه ادغام کارگاه آموزشی، تولیدی حمایتی افراد دارای معلولیت و مراکز پشتیبانی شغلی توسط ستاد بهزیستی کشور تصمیم گیری خواهد شد .

تبصره ۱: پذیرش ادغام و تبدیل شدن به مرکز جامع با تائید دفتر تخصصی ستاد بهزیستی کشور (دفتر انجام خواهد شد .

۲ ماده

شرایط تخصصی صاحب امتیاز (مؤسس)

دارا بودن مدرک تحصیلی در مقطع کارشناسی ارشد مرتبط به امور توانبخشی(کاردترمانی، فیزیوتراپی، گفتاردرمانی، شناوی سنجی، بینایی سنجی، ارتопدی فنی)، روانشناسی، مشاوره و راهنمایی، علوم تربیتی، مددکاری دو سال سابقه کار مرتبط و در رشته های فنی و مهندسی، کارآفرینی، مدیریت توانبخشی، مهندسی پزشکی، رشته های مدیریت (حداقل سه سال سابقه کار مرتبط با امور معلولین) با معدل کل حداقل ۱۵ .

- فرایند اعطای مجوز به متقارضیان واجد شرایط تاسیس مرکز، با ارسال رزومه کامل و تصویر اصل آخرین مدرک تحصیلی و معرفی بهزیستی استان به سامانه صدور مجوزها

تبصره: حداقل

- تایید صلاحیت علمی و تجربی متقارضی، مبتنی بر رزومه و مستندات مرتبط، در دفتر توانبخشی آموزشی، حرفه ای و توانپزشکی سازمان متقارضیان برای تأسیس کارگاه آموزشی، تولیدی حمایتی افراد دارای معلولیت بایستی چند طرح کسب و کار^۰ اولیه خود را به کارگروه پذیرش و راهنمایی حرفه ای شهرستان ارائه نمایند.

تبصره ۱ : در مناطق کم برخوردار، با گواهی بهزیستی استان مبنی بر نبود متقارضی با شرایط مندرج در این بند و تایید دفتر امور مراکز روزانه توانبخشی و توانپزشکی سازمان، تاسیس مرکز با مدرک تحصیلی کارشناسی در رشته های تحصیلی فوق، امکان پذیر است.

تبصره ۲: افرادی که واجد شرایط و متقارضی دریافت پروانه مسئولیت فنی مرکز خود می باشند، در اولویت تاسیس قرار دارند.

تبصره ۳: کلیه متقارضیان حقوقی اعم از انجمن ها، تشکل ها، مؤسسات خیریه، تعاونی ها، سمن ها که دارای مجوز رسمی از سازمان بهزیستی و در زمینه خدمات رسانی حوزه توانبخشی می باشند، در صورتی می توانند اقدام به اخذ موافقت اصولی و پروانه فعالیت نمایند که حداقل دو سال از فعالیت آنان گذشته و یکی اعضاء مؤسسه با مدرک تحصیلی مرتبط به عنوان نماینده مؤسسه طبق شرایط متقارضیان تاسیس برای اخذ مجوز مربوطه به دفتر تخصصی اقدام نماید .

ماده ۳

شایط تخصصی مسئول فنی

دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی ارشد مرتبط به امور توانبخشی (کاردترمانی، فیزیوتراپی، گفتاردرمانی، شنوایی سننجی، بینایی سننجی، ارتوپدی فنی)، روانشناسی، مشاوره و راهنمائی، علوم تربیتی، کارشناس در رشته صنایع و رشته های فنی مهندسی مرتبط با امور معلومین، رشته های مرتبط با کارافرینی و مدیریت با حداقل دو سال سابقه کار مرتبط با توانبخشی حرفه ای و در سایر موارد، دارا بودن مدارک تحصیلی با ارائه گواهی و مدارک آموزشی معتبر و سوابق کاری حداقل سه سال در اولویت بعدی بلامانع است.

تبصره ۱ : دارا بودن مدرک کارشناسی برای مسئول فنی با حداقل سه سال سابقه کاری مرتبط بلامانع است.

تبصره ۲ : نظر به اینکه هدف از فعالیت کارگاه ها، مهارت آموزی، آماده سازی و نهایتاً تولید و ایجاد اشتغال برای افراد دارای معلومیت است و حضور مسئول فنی با حداقل سه ویژگی تخصص، مهارت و تجربه کافی الزامی است، لذا مسئول فنی بایستی فردی علاقه مند، پویا و در رابطه با نوع فعالیت کارگاه از اطلاعات کامل و آموزش های معتبر برخوردار باشد.

ماده ۴

ضوابط پذیرش و شرایط خروج از چرخه خدمات (گذار موفق)

۱-۴: شرایط عمومی پذیرش کارآموز در کارگاه های آموزشی، تولیدی حمایتی

- پذیرش افراد با شرایط مندرج در ماده یک این دستورالعمل، با گواهی کمیسیون تشخیص نوع و تعیین شدت معلومیت، از سن ۱۶ سالگی در نوبت صبح و بعدازظهر امکان پذیر است.

۱. فرد تواند انجام فعالیت های شخصی و ارتباطی از توانایی لازم برخوردار باشد.

۲. پذیرش انواع معلومیت به صورت تلفیقی یا به صورت تفکیک شده انجام شود.

۳. کارآموزان ذهنی می بایست در سطح آموزش پذیر و بالاتر باشد.

۴. سن کارآموز بایست ۱۶ سال به بالا باشد.

تبصره ۱ : در شرایط عادی بایستی افراد در سنین حدود ۱۶ سال در این مراکز پذیرش شوند، لیکن در شرایطی که امکان پذیرش در سایر مراکز وجود ندارد، کارگروه پذیرش تصمیم گیری خواهد نمود.

۵. فرد توانایی یادگیری مهارت ها و حرف گوناگون و تکنیکی را در کارگاه آموزشی، تولیدی حمایتی افراد دارای داشته باشد.

۲-۴: ضوابط پذیرش کارآموز در کارگاه آموزشی، تولیدی حمایتی

فرد کارآموز دارای معلومیت بطور مستقیم و یا از طریق کارگاه به بهزیستی شهرستان معرفی و بهزیستی شهرستان وی را به کارگروه پذیرش و راهنمائی (توانبخشی حرفه ای شهرستان) ارجاع و در صورت واجد شرایط بودن (توانایی یادگیری آموزش های مهارت حرفه آموزی)، حضور او در کارگاه آموزشی، تولیدی حمایتی افراد دارای معلومیت تائید می گردد.

۱- روند پیشرفت کارآموز دارای معلومیت توسط کارگاه و نیز کارشناس بهزیستی شهرستان (نماینده کارگروه پذیرش و راهنمائی حرفه ای) در طی سه ماه بررسی و نسبت به ادامه حضور وی تصمیم گیری می شود.

تبصره ۱ : مسئولیت حسن معرفی افراد به کارگاه برعهده کارگروه پذیرش و راهنمائی حرفه ای شهرستان است.

تبصره ۲ : چنانچه فرد واجد شرایط آموزش در کارگاه نباشد، کارگروه پذیرش و راهنمائی حرفه ای شهرستان برای انتقال وی بایستی به مرکز حرفه آموزی و یا توانبخشی نگهداری روزانه بالای ۱۴ سال اقدام نماید.

۲- کارگاه در صورت دارا بودن ظرفیت خالی، مجاز به پذیرش آزاد افراد دارای معلومیت جویای کار است. بدیهی است تا زمان تحقیق یارانه، هزینه کارآموزی بطور آزاد محاسبه خواهد شد.

تبصره ۳ : پذیرش بدوي و آزاد کارآموز معمول ، بعد از تعیین وضعیت فرد توسط کارگروه پذیرش، مرکز ملزم به اخذ گواهی کارگروه از خانواده و درج در پرونده پذیرش وي است.

۴-۳-۱- در کارگاه توانائی های فرد کارآموز را به مدت یک تا سه ماه بررسی کرده و متناسب با توانائی وي برای یادگیری فعالیت بصورت تکلیف، انجام پاره کار، کارگروهی ، سری کاری و غیره ساماندهی می نماید.

۴-۳: شرایط خروج از چرخه خدمات (گذار موفق)

۱- شرط خروج کارآموز از کارگاه آموزشی، تولیدی حمایتی افراد دارای معلولیت بر اساس طول دوره های کارآموزی و کارورزی و نیز میزان آمادگی وي در زمینه های اشتغال می باشد. بدیهی است فرد توانخواهی که از آمادگی اولیه و لازم برخوردار نباشد، ابتدا نبایستی در کارگاه پذیرش شده و فرد پذیرش شده در مرحله کارورزی مستمر بطور دائم حضور خواهد داشت.

۲- کارگاه آموزشی، مهارتی و حمایتی افراد دارای معلولیت بايستی حداکثر تلاش خویش را برای دستیابی به اشتغال پایدار و یا مشاغل حمایتی بفرد کارآموز در بازار واقعی انجام داده و تا دستیابی به این مهم با نظر کارگروه توانبخشی بايستی با عنوان "کارورز مستمر" در کارگاه حضور داشته و از کمک هزینه یارانه بهره مند گردد .

۳- در مرحله مقدماتی کارآموزی، کارآموزانی که توان آموزش حرفه معینی را برای دستیابی به شغل حمایتی نداشته باشند، با نظر کارگروه پذیرش و راهنمایی حرفه اي شهرستان بايستی به مراکز توانبخشی حرفه اي (پیش مهارتی و پیش حرفه اي) انتقال پیدا کنند (بررسی در این مرحله تا سه ماه پس از معرفی به کارگاه بايستی انجام پذیرد).

۴- بسترسازی دستیابی به شغل برای افراد دارای معلولیت : هر فرد دارای معلولیت می تواند براساس توانائی ها، مهارت کاری و علاقه از فرصت های اشتغال پایدار در جامعه بهره مند شود. فرصت های شغلی به سه دسته کلی اشتغال مزد بگیری ، خود اشتغالی ، اشتغال حمایت شده انجام خواهد شد.

۵- کارآموزان معلول دارای توانائی انجام کار پس از طی مهارت آموزی از طریق کارگروه پذیرش و راهنمایی حرفه اي شهرستان به واحد اشتغال معرفی می شوند.

۶- کارآموزانی که به دلائل گوناگون شرایط حضور در مرکز را نداشته و یا ایجاد مشکلاتی در مرکز نمایند، با تصمیم کارگروه پذیرش و راهنمایی حرفه اي شهرستان نسبت به انتقال و جایگزینی وي اقدام خواهد شد.

۷- در صورت درخواست کارآموز و یا ولی قانونی مبنی بر ترخیص وي، در این صورت کارگاه مورد را کتابی به کارگروه پذیرش و راهنمایی حرفه اي شهرستان اعلام نماید و تصمیم گیری خواهد شد. بدیهی است که کارگروه توانبخشی شهرستان در اولین فرصت نسبت به جایگزینی وي اقدام خواهد نمود.

۸-جایگزینی محل سکونت کارآموز

ماده ۵

روند ارائه خدمات

۱- ساعت فعالیت کارگاه در روزهای هفته از ۸ صبح تا ۱۳ و روز پنجشنبه از ساعت ۸ تا ۱۲ می باشد.

۲- کمک هزینه (یارانه) کامل در هرماه در صورت تامین از سوی سازمان (به ازای حداقل حضور خدمت گیرنده در کارگاه)، به تعداد ۱۵ روز در ماه و برخورداری از خدمات کارگاه ، تعلق خواهد گرفت و حضور کمتر منجر به شمول یارانه به صورت به صورت روز شمار خواهد گردید و لیکن در تمام روزهای فعالیت مرکز، توانخواهان مجاز به حضور در مرکز و دریافت خدمات بوده و مرکز موظف به پاسخگویی است.

^۷ فرمول محاسبه روز شمار یارانه هر توانخواه، در هر ماه: تعداد روز حضور در مرکز * (Nسرانه یارانه مرکز)

- ۳- ارائه یک میان وعده مقوی و مناسب که توسط خانواده تهیه شده است.
- ۴- کارگاه موظف به برنامه ریزی برای فروش و عرضه محصولات تولیدی می باشد .
- ۵- کارگاه موظف است، مبلغی معادل حداقل ۲۰٪ از یارانه دریافتی را به عنوان پول توجیبی براساس میزان کارائی و اثربخشی در تولید تصویر میانگین به حساب تمامی کارآموزان پرداخت نماید. بطور نمونه، ممکن است یک کارآموز با ظرفیت پائین حداقل ۱۰٪ و کارآموزی دیگر ممکن است ۳۰٪ از یارانه را دریافت کند که در مجموع بایستی معادل ۲۰٪ کل یارانه بین کارآموزان پرداخت گردد. (که براساس جدول ماده ۱۱ مراحل آن به تفکیک تبیین شده است).
- ۶- کمک هزینه آموزشی (یارانه) با مصوبه هئیت وزیران تعیین و برحسب ظرفیت یارانه بگیر تعیین شده در حوزه تخصصی به مرکز پرداخت خواهد شد.
- ۷- کارگاه موظف است تا ضمن رعایت دقیق مراحل کارآموزی و کارورزی، مشروط به آمادگی لازم کارآموز با نظر کارگروه پذیرش و راهنمائی حرفه ای شهرستان نسبت به تبدیل وضعیت کارآموز به سمت اشتغال و کارگر حمایتی اقدام نماید .
- ۸- کارگاه حسب مورد می تواند جلساتی بمنظور اطلاع رسانی و آگاه سازی خانواده ها از روند پیشرفت توانخواه در مراحل مختلف بصورت فردی و گروهی را برگزار نماید.
- ۹- کارگاه موظف به تأمین بیمه کارآموزان و پرسنل به شرح ذیل می باشد:
- تامین بیمه حوادث کار و مسئولیت برای کارآموزان و پرسنل کارگاه الزامی است .
 - تامین بیمه بازنیستگی برای پرسنل کارگاه برابر قوانین کار
- ۱۰- بمنظور حمایت از فرد معلول هزینه ایاب و ذهاب فرد معلول، بهزیستی استان و شهرستان می تواند براساس شیوه نامه های مصوب اقدام نماید.
- ۱۱- در راستای افزایش زمینه های بهداشت دهان و دندان، مرکز می تواند از ظرفیت گوناگون برای رفع مشکلات استفاده کند.
- ۱۲- در اجرای این دستورالعمل خانواده وجهی پرداخت نخواهد نمود.
- ۱۳- کارگاه موظف است مبلغ معادل با دستمزد فرد را در حساب بانکی که برای وی افتتاح و اعلان می گردد بطور ماهیانه واریز و لیست چاپی یا رونوشت فیش پرداختی را به بهزیستی شهرستان اعلام نماید.
- تبصره ۱:** در صورت نیاز و موافقت استان و آمادگی کارگاه با ارائه مجوز کتبی، افزایش ساعت فعالیت کارگاه منوط به رعایت پرداخت حقوق و دستمزد پرسنل و افزایش دستمزد کارآموز یا پرداخت مبلغ معین توافق شده، حضور تا ساعت ۱۷ منوط به تمایل کارآموز بلامانع است.
- تبصره ۲ :** بر اساس تصویب استانداری استانها ی کشور و شرایط اقلیمی مبنی بر تغییر ساعات رسمی کار ادارات دولتی (منطبق با تغییر ساعات فعالیت در استان) زمان شروع و خاتمه فعالیت ها ی کارگاه قابل تغییر خواهد بود.
- تبصره ۳ :** چنانچه کارگاه تمایل به همکاری خارج از ساعت متعارف (در طی ایام هفت) با تعداد محدودی از کارآموزان داشته باشد، مشروط به رعایت ضوابط بالا، با کسب مجوز کتبی از بهزیستی شهرستان می تواند اقدام نماید .
- تبصره ۴ :** در صورت تخلف کارگاه نسبت به عدم پرداخت پول توجیبی کارآموزان، بهزیستی استان مجاز است تا رفع این تخلف و ارائه مستندات مربوطه به حوزه توانبخشی استان ، نسبت به توقف پرداخت کمک هزینه (یارانه) اقدام نماید .

ماده ۶

آموزش همراه با تولید

۶- نوع آموزش ،

نظر به اینکه آموزش از وظایف ذاتی کارگاه می باشد، لذا محتوای آموزش به دو دوره " کارآموزی و کارورزی " طبقه بندی می شود:

۱- دوره کارآموزی :

- آموزش های آشنایی و آماده سازی شغلی برای شروع کارورزی، مشتمل بر آموزش های ذیل می باشد:

- آموزش های مهارت های زندگی (LSE)
- آموزش مهارت های ارتباطات موثر در حین کار
- آموزش عادات کاری، رفتار کاری، نحوه برخورد با همکاران و کارفرما
- آموزش های کارآفرینی، کسب و کار و تشخیص فرصت
- آموزش مهارت های فنی و تابعی از حرفه مشخص

- در حین گذراندن آموزش های کارآموزی فرد کارآموز (واجد شرایط کار)، بمنظور آموزش و توجیه بیشتر نوع حرفه مورد نظر بایستی دوره هائی را به نیز شرح ذیل بگذراند:

- آموزش هایی که به وظایف کاری محوله ، نوع حرفه و تولیدات کارگاه مربوط می شود . (آموزش های تابعی)
- آموزش مهارت های اجتماعی، روابط بین فردی در انجام کار و رفتار کاری ، مهارت‌های زندگی، آداب کاری که سبب ارتقاء مزیت شغلی آنان در محیط کارخواهد شد، به مرور برای کارآموز یا خانواده وی ارائه و بایستی آموزش داده شوند.

۲-دوره کارورزی:

- در این دوره کارآموز ضمن آشنایی بیشتر با ماهیت کار و نحوه انجام وظایف مربوطه، در مسیر فرآیند تولید قرار میگیرد و در صورت نیاز آموزش های تکمیلی تر آن حرفه را در حین انجام کار دریافت می کند (آموزش های توأم با کار) . متد و روش انجام آموزش کارورزی توأم با تولید مشتمل است بر:
 - تفکیک افراد برای انجام فعالیت های کاری معین
 - ایجاد زنجیره از وظایف کاری
 - تجزیه و تحلیل وظیفه (task analysis)
 - آموزش فرد در حین انجام وظیفه کاری محوله
- هر فرد کارآموز بخش و یا قطعه ای از کار محوله را انجام و به مری مربوطه تحويل داده و یا در مسیر تولید برای انجام مراحل بعدی قرار می دهد.

تبصره ۱ : مری آموزشی می تواند، به فرد کارآموز وظیفه کاری محوله را بصورت فردی یا گروهی، به شکل انجام دستی و یا با کمک ابزار و وسائل یا استفاده از ماشین آلات با اینمی کامل مشروط به توانایی و نداشتن منع در انجام مسئولیت کاری محوله و با نظرارت مسئول فنی ارائه نماید.

تبصره ۲ : هر کارگاه مجاز به راه اندازی یک یا چند کارگاه های آموزشی متناسب با نوع و حرف و ظرفیت، منطبق با بوم و فرهنگ منطقه با اطلاع کارگروه توانبخشی حرفه ای شهرستان خواهد بود.

تبصره ۳ : در صورت توانمندی کارآموز شاغل پس از کسب مجوز و با تایید و نظرارت کمیته توانبخشی حرفه ای شهرستان ، کارگاه می تواند وی را هم در محیط کارگاه و هم در محیطی خارج از محل کارگاه (در شرایط محیط واقعی کاری) مشغول نماید (اشتغال حمایت شده) .

۶-طول مدت آموزش

بطور کلی طول مدت آموزش در کارگاه های آموزشی، تولیدی حمایتی بمدت ۹۶ ماه، مشتمل بر موارد ذیل می باشد :

۱- طول مدت کار آموزی

طول مدت کارآموزی ۶ ماه می باشد. که در صورت عدم یادگیری و عدم کسب مهارت های تعریف شده در این دوره ، کارگاه می باشد کارآموز را به کارگروه پذیرش و راهنمائی حرفه ای شهرستان معرفی تا نسبت به ادامه آموزش و حضور در کارگاه و یا بهره مندی از سایر خدمات توانبخشی حرفه ای تصمیم گیری شود .
تبصره ۱ : فرد کارآموز فقط در شش ماه اول مبلغی را دریافت نمی نماید .

۲- طول مدت کاروزی

پس از شش ماه دوره کارآموزی، طول مدت دوره کاروزی به مدت ۹۰ ماه (از زمان معرفی کارآموز بعنوان کاروز به کارگاه آموزشی تولیدی-حمایتی افراد دارای معلویت) می باشد

- مجددا تاکید می شود که؛ در این مرحله بایستی مبلغی معادل میانگین ۲۰٪ یارانه دریافتی را در حساب بانکی که برای وی افتتاح شده ، واریز و فیش آن را در اختیار بهزیستی شهرستان قرار دهد.

تبصره ۱ : پس از کارآموزی و کارورزی با نظر کارگروه پذیرش و راهنمائی حرفه ای بعنوان کارورز مستمر ادامه حضور خواهد داد.

۳. کارورزی مستمر : پس از گذراندن دوره های فوق چنانچه کارآموز از نظرنوع کار، علاقه، استعداد فردی، رفتار متقابل اجتماعی، شرایط برای ادامه روند فعالیت وی مهیا نباشد با درخواست کارگاه حمایتی و تائید کارگروه پذیرش و راهنمائی حرفه ای شهرستان ، فرد کارآموز بعنوان "کارورز مستمر حمایتی" معرفی می گردد. در این مرحله مبلغی معادل ۳۵٪ یارانه میانگین دریافتی و یا براساس قرارداد سفارش تولید (سری کاری) مبلغ معادل با حق العمل توافق شده با کارورز را در حساب بانکی که برای وی افتتاح شده ، واریز و فیش آن را در اختیار بهزیستی شهرستان قرار دهد.

۷ ماده

نیروی انسانی

تعداد پرسنل پیشنهادی در رده های مختلف مربوط به کارگاه ۵۰ نفر بوده و لذا در کارگاه های با ظرفیت بالاتر نیروی انسانی به نسبت تغییر می یابد.

- مسئول فنی بصورت تمام وقت

- کارشناس روانشناسی- سه روز در هفته، یک نفر

- استادکار - تمام وقت، با مدرک تحصیلی حداقل دیپلم دارای گواهینامه مهارت فنی از مراکز آموزشی معتبر، تایید کارگروه پذیرش و راهنمائی حرفه ای شهرستان و یا مدرک فوق دیپلم با مدرک فنی و حرفه ای در هر خط کارگاهی (آموزشی، تولیدی حمایتی) با حداقل ۱۷ نفر کارآموز یک استاد کار مورد نیاز است .

- خدمه یک نفر به صورت تمام وقت

تبصره ۱ : حسب مورد کارگاه می تواند نسبت به تامین پرسنل ذیل اقدام نماید.

- خرید خدمت تخصصی توانبخشی و پزشکی (حسب مورد)
- بازاریاب (حسب مورد)
- حسابدار (حسب مورد)

تبصره ۲: کارگاه می تواند از توانخواهانی که در مرحله کارورزی توانائی لازم را داشته باشند (با اخذ مجوز سازمان بهزیستی و کارگروه پذیرش و راهنمایی حرفه ای شهرستان ، با حذف یارانه بعنوان پرسنل بکارگیری نماید و همانند سایر پرسنل از مزايا و حقوق بهرهمند گردد.

تبصره ۳: صاحب امتیاز نمی تواند در یک کارگاه بیش از دو سمت داشته باشد .

تبصره ۴ : مسئول فنی بغير از مسئولیت محوله صرفا می تواند فقط دو مسئولیت در کارگاه آموزشی، تولیدی حمایتی افراد دارای مسئولیت داشته باشد. (هم بعنوان صاحب امتیاز و مسئول فنی) و یا در صورت دارا بودن شرایط، می تواند بعنوان روانشناس مرکز فعالیت نماید.

ماده ۸

شرح وظایف نیروی انسانی

۱-۸: وظایف مؤسس (صاحب امتیاز)

- اقامت در استان دارای مجوز فعالیت
- تعیین و معرفی مسئول فنی واجد شرایط به سازمان بهزیستی
- رعایت شئونات اسلامی ، اخلاقی ، مسائل حرفه ای و موازین حقوقی و قانونی
- پاسخگویی به شکایات مطروحه از کارگاه و افراد شاغل در آن
- انعقاد قرارداد رسمی و معتبر با پرسنل و واریز به حساب بانکی آنان.
- تأمین کلیه مایحتاج و هزینه های کارگاه به پیشنهاد مسئول فنی و کارگاه ها
- تامین اقدامات لازم جهت توانمندسازی و ارتقاء کیفیت زندگی کارآموزان
- اقدامات جهت بیمه مسئولیت مدنی پرسنل و بیمه حوادث کارآموزان و کارکنان کارگاه
- تامین استاندارهای خدماتی، بهداشتی و فنی کارگاه اعم از ساختمانی، تجهیزاتی، ایمنی، توانبخشی و ...
- تسلط و اجرای دقیق مفاد دستورالعمل ها ، ضوابط و مقررات ابلاغی از بهزیستی
- مسئولیت صلاحیت تخصصی ، اخلاقی و فردی نیروی انسانی در ساعات حضور در کارگاه
- اشراف کلی بر برنامه های کارگاه مشتمل بر؛ فرآیند بازاریابی، ثبت سفارشات ، کیفیت تولید و فروش محصولات
- کلیه مسئولیت کارآموزان در داخل کارگاه بر اساس ماده ۲۶ دستور العمل بر عهده موسس و مسئول فنی می باشد.
- مسئولیت افتتاح حساب بانکی برای کلیه کارورزان کارگاه در یکی از بانک های کشور
- فراهم نمودن شرایط باز آموزی استاد کاران از طریق مراجع معتبر
- به کارگیری نیروی بازار یا بآموزش دیده
- و سایر وظایف مندرج در دستور العمل ضوابط و مقررات عمومی تاسیس مراکز غیر دولتی

۲-۸: وظایف مسئول فنی

- سرپرستی و نظارت کامل بر ارائه خدمات آموزشی، توانبخشی و تولیدات کارگاه و رعایت استاندارد های علمی و حرفه ای
- مندرج در دستور العمل های سازمان بهزیستی
- حضور فعال و مستمر در ساعت اداری و در صورت نیاز و ضرورت در سایر اوقات حسب مورد
- حفظ سلامت جسمی و روانی گروه هدف و اقدام در جهت بازتوانی و توانمند سازی آنان
- جلوگیری از دخالت افراد غیر مجاز در امور فنی کارگاه
- اعلام گزارش مشکلاتی که در روند توانبخشی گروه هدف ایجاد ختلal نماید به اداره بهزیستی شهرستان مربوطه

- اعلام نیاز های کارگاه به موسس و درخواست تامین آنها
- ثبت گزارش ماهانه ، حفظ مستندات مربوطه
- نظارت دقیق بر تشکیل پرونده های پرسنلی ، همچنین پرونده های حمایتی (اجتماعی) و توانبخشی برای گروه هدف در کارگاه و درج اقدامات به عمل آمده و خدمات ارائه شده به آنها
- حفظ و رعایت استاندارهای خدماتی ، بهداشتی ، و فنی مرکز اعم از ساختمانی، تجهیزاتی ، ایمنی ، توانبخشی و ...
- همکاری با کارشناسان ناظر اعزامی از معاونت امور توانبخشی سازمان بهزیستی کشور ، استان و شهرستان ها - کمیسیون صدور پروانه های بهزیستی و دفتر بازرگانی و حراست سازمان
- داشتن اختیار کامل از طرف موسس در خصوص تمامی خدمات مرکز از جمله نحوه واریزی کارآموزان و پاسخگو بودن به تمامی سوالات کارشناسان ناظر اعزامی از معاونت امور توانبخشی سازمان بهزیستی کشور ، استان و شهرستان ها - کمیسیون صدور پروانه های بهزیستی و دفتر بازرگانی و حراست سازمان .
- اعلام بیماریهای واگیر دار خدمت گیرندگان (سل، وبا، هپاتیت، ایدز و ...) طبق دستور العمل های وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی به بهزیستی شهرستان
- انجام مکاتبات رسمی و اداری
- رعایت و تسلط کامل بر مفاد کلیه دستورالعمل ها ، ضوابط و مقررات ابلاغی از سازمان
- بررسی و رسیدگی به شکایات مطروحه از کارگاه که در حوزه اختیارات مسئول فنی قرار دارد
- کنترل و نظارت بر نحوه پذیرش و ترجیح گروه هدف
- ارسال آمار ماهیانه به سازمان بهزیستی جهت اخذ یارانه
- نظارت و کنترل پرونده های آموزشی، توانبخشی ، گروه هدف
- برنامه ریزی برای انجام امور فوق برنامه و فعالیتهای تفریحی (حسب مورد)
- و سایر وظایف مندرج در دستور العمل ضوابط و مقررات عمومی تاسیس مراکز غیر دولتی

۳-۸- وظایف استاد کار

- با توجه به توانائی هر فرد کارآموز بعنوان کارآموز نسبت به تقسیم کار و آموزش مراحل مربوطه بصورت تصویری و شماتیک در محل اقدام نماید.
- ارائه آموزش های تكمیلی در حین انجام کار به کارآموز
- سرپرستی و نظارت بر فعالیت های کارآموز در کارگاه در مرحله کارورزی
- همکاری با سایر اعضاء و پرسنل کارگاه برای پیشبرد اهداف
- گزارش نواقص اجرای کار ، ابزار و لوازم مورد نیاز ، مشکلات جاری در محل کارگاه به مقام مافوق
- آماده نمودن کارآموزان واجد شرایط برای دریافت گواهی مهارت آموزش دیده

۴-۸ - وظایف کارشناس روانشناسی

- ارزیابی بالینی
- تشکیل پرونده ارزیابی رفتاری، روانی (بر اساس ب – ۱-۳ موجود در محتوى پرونده) و تعیین پیش آگهی ، هدف و برنامه درمانی کارآموزان .

- همکاری با تیم توانبخشی در تدوین طرح آموزش و پیشرفت فردی
- مصاحبه و مشاوره با فرد و خانواده
- ارزیابی دوره ای ۶ ماهه براساس اهداف کوتاه مدت و بلند مدت همراه با ترسیم نمودار
- برگزاری جلسات گروه درمانی
- آموزش مهارت های روانی - اجتماعی به فرد (مهارت های برقراری ارتباط ، حل مسئله ، مقابله با فشار روانی، مدیریت بحران و...)
- آموزش به استاد کاران کارگاه در خصوص فعالیت های روانشناسی ، مهارت های زندگی ، ارتباط موثر و نظارت بر حسن اجرای آن

۵-۸- وظایف کارشناس بازاریابی (در صورت داشتن بازار یاب)

- شناخت کامل از شیوه های بازاریابی، ارزیابی بازار محلی و شیوه های کسب و کار
- آشنایی و شناخت کامل از تنظیم انوع قرارداد های فروش محصولات کارگاه
- پیدا نمودن بازار فروش محصولات
- مشاوره مستمر به موسس جهت تعیین نوع آموزش حرفه در کارگاه بر اساس نیاز بازار
- مشاوره با استاد کار برای بالا بردن کیفیت تولیدات جهت ارائه به بازار کار
- پیگیری شرایط عرضه و فروش تولیدات کارگاه در شهر و استان محل کارگاه و یا در سطح کشور
- حضور موثر و مستمر از ارزیابی بازار تا فروش محصولات تولید شده در کارگاه
- به روز نمودن اطلاعات در زمینه های مهارت های کسب و کار و بازار یابی

۹ ماده

فضای فیزیکی

نظر به اینکه کارگاه آموزشی، تولیدی حمایتی افراد دارای معلوماتی می تواند در همه حوزه های صنعت، کشاورزی، خدماتی و تولیدی ، بازرگانی، فناوری و غیره فعالیت نماید، لذا فضای فیزیکی بایستی متناسب با شرایط و نوع فعالیت کارگاه انجام گیرد .

فضای فیزیکی (تا ظرفیت ۵۰ نفر)

- فضای مناسب اتاق مدیریت یا مسئول فنی کارگاه و محل نگهداری پرونده پرسنل و کارآموزان
- اتاق مناسب روانشناسی .
- فضای مناسب برای کارگاه تولیدی یا خدمات ، متناسب با نوع حرف تعیین می گردد.
- سرویس بهداشتی یک عدد ایرانی و یک عدد فرنگی دارای روشویی.
- استفاده از فضای مشاعات برای سرو میان و عده

تبصره ۱ : بدیهی است نظر به تنوع فعالیت ها در سطوح خدماتی، اقتصادی، کشاورزی و ... ، از آنجا که کارگاه محدودیتی در زمینه انتخاب نوع حرف ندارد ، لذا تعیین ظرفیت کارگاه متناسب با نوع حرفه و فضای مورد نیاز تعریف شده و می تواند بخشی از فعالیت خارج از محیط کارگاه انجام شود. بعنوان مثال فعالیت گلخانه ای ، پرورش قارچ و...

تبصره ۲: مناسب سازی فضا و موقعیت شغلی کارگر حمایتی در کارگاه بایستی متناسب با شرایط و رفع موانع کاری وی تعیین گردد.

۱۰ ماده

تجهیزات و لوازم

نظر به تنوع حرف در کارگاه های آموزشی، تولیدی حمایتی ضروری است نسبت به تامین تجهیزات متناسب با تعداد کارآموزان تعیین گردد.

کارگاه موظف است نسبت به ایمن سازی وسایل و تجهیزات کارگاه اقدامات لازم را به عمل آورد.

تجهیزات کارگاهی و اداری

- قفسه نگهداری پرونده پرسنل و کارآموزان
- تلفن و فکس کامپیوتر متصل به اینترنت
- کارگاه می بایست مجهز به دوربین مدار بسته باشد (مطابق دستورالعمل شرایط و ضوابط عمومی)
- سایر ملزمات اداری مورد نیاز

تبصره ۱: هر کارگاه موظف به دریافت تأییدیه از مراجع ذی صلاح پیش از آغاز به کار می باشد.

۱۱ ماده

رعایت اصول ارگونومی و مناسب سازی در محیط کار

ارگونومی عملی است که به رابطه انسان با کار می پردازد و هدف آن افزایش و بهبود ایمنی - بهداشت و سلامتی و راحتی و کارایی انسان است. با توجه به نقش محیط کار در کار و بهره وری و با توجه به اصول ارگونومی که ضامن سلامتی کارآموزان در فضای حرفه آموزی و کارگاهی می شود رعایت موارد ذیل موكدا توصیه می گردد^۷:

- مناسب بودن وضعیت روشنایی کلاس ها
- رعایت اصول ارگونومی و امکانات محیطی از جمله: نصب تهویه عمومی ، سرویس های بهداشتی
- رعایت تناسب نوع میز و صندلی مورد استفاده در کلاسهاي حرفه آموزی با شرایط فیزیکی کارآموزان
- تنظیم ارتفاع سطح وسایل و تجهیزات آموزشی با وضعیت فرد کارآموز
- توجه به حرکات تکراری و وضعیت ثابت طولانی مدت
- استفاده از سطح شبیدار با زاویه مناسب در محل های غیر هم سطح

۱۲ ماده

نظارت و رسیدگی به تخلفات

نظرارت های دوره های توسط کارشناس شهرستان، استان و کشور با هدف ارتقاء کیفیت ارائه خدمات مراکز این دستورالعمل اعمال می گردد.

- درصورت هرگونه تخلف کارگاه در انجام امور محوله و یا شکایات از طریق دفتر تخصصی و یا کمیسیون ماده ۲۶ استان و یا کشور قابل پیگیری است.
- رعایت مقررات عمومی مندرج در دستورالعمل اجرائی ماده ۲۶ الزامی است.
- این دستورالعمل هرپنج سال یکبار قابل بازنگری می باشد."

^۷: به استناد شیوه نامه ارگونومی مراکز محیط کار به شماره نامه ۱۳۹۵/۸/۱۹ از معاونت امور توانبخشی بهزیستی کشور

جدول ضمیمه

نحوه پرداخت به کارآموزان در کارگاه های آموزشی، تولیدی حمایتی

توضیحات	دستمزد پرداختی	مدت زمان	مرحله
- مرحله کارآموزی و اجرای تمرین کاری می باشد.	- پرداخت پول توجیبی از ماه هفتم برقراری یارانه	- از بدو پذیرش بمدت شش ماه	کارآموزی مرحله اول - دوره
مرحله کارورزی - کارآموز کار معینی را آموخته و وارد چرخه تولید یا خدمات می شود.	- پرداخت دستمزد معادل ۲۰٪ میانگین مبلغ یارانه دریافتی	- طول مدت دوره کاروزی به مدت ۹۰ ماه (از زمان معرفی عنوان کاروز به کارگاه تولیدی - حمایتی افراد دارای معلولیت)	کارورزی مرحله دوم - دوره
- کارگاه آموزشی، مهارتی و حمایتی فراد دارای معلولیت بایستی حداقل تلاش خوبی را برای دستیابی به اشتغال پایدار و یا مشاغل حمایتی برای کارآموز در بازار واقعی به کار انجام دهد و تا دستیابی به این مهم با نظر کارگروه توافقخواهی باشی با عنوان "کارورز مستمر" در کارگاه حضور داشته و از کمک هزینه یارانه مناسب بهره مند گردد.	قابل ذکر است که در این مرحله بایستی مبلغی معادل ۳۵٪ یارانه دریافتی و یا براساس قرارداد سفارش تولید (سری کاری) مبلغ معادل با حق العمل توافق شده با کارآموز را در حساب بانکی که برای وی افتتاح شده، واریز و فیش آن را در اختیار بهزیستی شهرستان قرار دهد.	- در هر مرحله چنانچه فرد توانائی حضور در مرحله کارورزی مستمر را داشته باشد. - با عنوان "کارورز مستمر حمایتی" تا ایجاد اشتغال می تواند در کارگاه	کارورزی دائمی مرحله سوم -

نام و نام خانوادگی کارشناس	نام و نام خانوادگی رئیس گروه	نام و نام خانوادگی معاون دفتر	نام و نام خانوادگی مدیر کل دفتر	نام و نام خانوادگی معاون
حسین قاسمیان	دکتر حمیدرضا کربلائی اسماعیل	مجید عابدی	دکتر زهرا نوع پرست	دکتر فاطمه عباسی